

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/22-1705/2

Podgorica, 24.10.2022. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu Vladimiru Jokoviću -

Poštovani gospodine Jokoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 05-307/22-1091/5 od 20.10.2022. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu – Agrobudžet*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst *Predloga uredbe o izmjenama uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu-Agrobudžet* utvrđeno je da će se mjere i aktivnosti predviđene Agrobudžetom za 2022. godinu finansirati u ukupnom iznosu od 61.101.757,51€. Izvori finansiranja sredstava su:

- opšti prihodi budžeta u iznosu od 46.129.287,45€;
- donacije iznos od 8.200.470,06€ i
- kreditna sredstva iznos od 6.772.000,00€.

Predmetnim izmjenama Agrobudžeta za 2022. godinu opredijeljena su dodatna sredstva, u okviru opštih prihoda budžeta, u ukupnom iznosu od 4,22 mil.€ i to:

- za rješavanje putne i vodovodne infrastrukture 0,7 mil.€;
- realizaciju mjera iz oblasti ruralnog razvoja 1,2 mil.€, a koje imaju za cilj jačanje i modernizaciju poljoprivrednog sektora, i to u dijelu nabavke namjenske mehanizacije i nabavke grla u cilju poboljšanja rasnog sastava mlječnih grla;
- isplatu staračkih naknada 1,95 mil.€, a usljed usklađivanja sa najnižom penzijom ostvarenom u Crnoj Gori i
- za podršku opštim uslugama u poljoprivredi 0,37 mil.€.

Imajući u vidu da su dodatna sredstva za realizaciju mjera agrarne politike u 2022. godini u iznosu od 4,22 mil.€ obezbijedena kroz Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o budžetu za 2022. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 144/21, 055/22, 109/22), Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu-Agrobudžet*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu – Agrobudžet
1. Definisanje problema	
<ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje genetskog potencijala i poboljšanje rasne strukture stoke kao jedan od najbitnijih ciljeva agrarne politike u oblasti stočarstva. Realizaciju mjera koje imaju za cilj jačanje i modernizaciju poljoprivrednog sektora, i to u dijelu nabavke namjenske mehanizacije i nabavke grla u cilju poboljšanja rasnog sastava mlječnih grla. Rješavanje problema putne i vodovodne infrastrukture. Usklađivanje staračkih naknada sa najnižom penzijom ostavarenom u Crnoj Gori. - Uzroci navedenog problema su poremećaji na tržištu, skok cijena inputa, i nedostatak sirovina za proizvodnju. - Posljedice problema su smanjen obim poljoprivredne proizvodnje, što može dovesti do smanjenja zaliha, ali i nedostatka poljoprivrednih proizvoda na tržištu. - Oštećeni su poljoprivredni proizvođači kao i svi građani crne Gore. - Bez izmjene propisa ("status quo" opcija) poljoprivredni proizvođači su subjekti koji su korisnici ovih mjera bi u smanjenom obimu realizovali poljoprivrednu proizvodnju, s obzirom na povećanje inputa u proizvodnji, čime bi njihov dohodak bio ugrožen, što bi imalo za posledicu smanjenje ukupnog obima poljoprivredne proizvodnje. 	
2. Ciljevi	
<ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Stvaranja uslova za blagovremeno izmirenje obaveza po osnovu realizacije mjera agrarne politike i to po osnovu rješavanja putne i vodovodne infrastrukture, realizacije mjera iz oblasti ruralnog razvoja i redovne isplate naknada korisnicima staračkih naknada. - Navedeni ciljevi se u svemu poklapaju sa ciljevima postavljenim u strateškim dokumentima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. 	
3. Opcije	
<ul style="list-style-type: none"> - Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa). - Obrazložiti preferiranu opciju? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo se u svrhu rješavanja problema i ispunjavanja ciljeva odlučilo za regulatornu opciju, s obzirom da nije postojao drugi način da se sprovedu mjere i Javni pozivi, koji su dodatna jednokratna podrška u iznosu od pet miliona, kao odgovor na poremećaje na tržištu. - Od ključnog značaja za nesmetano sprovođenje agrarne politike, te da ova uredba stupi na snagu 	

danom objavljivanja u Službenom listu, kako bi u preostalom vremenskom roku za realizaciju agrarne politike sva raspoloživa sredstva bila iskorišćena. Dakle, stupanjem na snagu ove uredbe stvara se pravna mogućnost za objavljivanje Javnih poziva i realizaciju mjera agrarne politike.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Sprovođenje mjera agrarne politike uticaće isključivo pozitivno na poboljšanje stanja u sljedećim oblastima:

- poljoprivrede, kroz sprovođenje mjera tržišno-cjenovne politike (direktna plaćanja, program unapređenja stočarstva, mjere za stabilizaciju tržišta i druge mjere), kroz mjere ruralnog razvoja (mjere jačanja konkurentnosti proizvođača, mjere za održivo gazdovanje prirodnim resursima, mjere za poboljšanje kvaliteta života i druge mjere). Isto tako, ova oblast će se unaprijediti i kroz mjere podrške opštim servisim u poljoprivredi, socijalnim transferima seoskom stanovništvu i drugim vidovima podrške poljoprivrednim proizvođačima.
- morskog ribarstva i marikulture, kao i slatkovodnog ribarstva i akvakulture, kroz mjere podrške koje će doprinijeti održivom upravljanju i očuvanju ribe i drugih vodenih organizama, podrške profesionalnim ribarima na moru i uzgajivačima morske i slatkovodne ribe kao i drugim mjerama za unapređenje ove oblasti.
- fitosanitarnih mjera i zdravstvene zaštite životinja, kroz sprovođenje zakonom utvrđenih programa.

Polazeći od navedenog primjena ovog propisa ni u kom slučaju ne može izazvati troškove građanima i privredi, već upravo suprotno, realizacijom mjera agrarne politike doprinosi se njihovom ekonomskom unapređenju (jačanju) kako bi bili što konkurentniji na domaćem, a u budućnosti i na evropskom tržištu. Sljedstveno tome, pozitivni efekti primjene ovog propisa apsolutno opravdavaju utrošak budžetskih sredstava za opredijeljene namjene. Isto tako, dodjelom sredstava podsticaja u poljoprivredi bitno se doprinosi osnivanju novih privrednih subjekata i podstiče tržišna konkurencija u oblasti proizvodnje hrane. S tim u vezi i pravo na ostvarivanje sredstava podsticaja nije povezano sa komplikovanim administrativnim procedurama, već je prilagođeno potrebama i zahtjevima poljoprivrednih proizvođača, naravno uz poštovanje zakonom propisanih postupaka dodjele sredstava podsticaja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Kroz Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o budžetu za 2022. godinu ("Sl.list CG", br. 144/21, 055/22, 109/22) obezbijedena su dodatna sredstva u iznosu od 4.224.000,00€ za potrebe sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu.

Shodno navedenom ukupna sredstva predviđena Izmjenama Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu-Agrobudžet, opredijeljena su u ukupnom iznosu od 61.101.757,51€, i to: organu državne uprave nadležnom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu (u daljem tekstu: Ministarstvo) i organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Organ uprave) u Budžetu Crne Gore za 2022. godinu (u daljem tekstu: Budžet) u ukupnom iznosu od 46.129.287,45€, iz donacija u iznosu od 8.200.470,06€ i iz kreditnih sredstava u iznosu od 6.772.000,00€.

I. Sredstva predviđena u Budžetu u ukupnom iznosu od 46.129.287,45€ odnose se na:

1. razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo	41.899.158,20€;
2. kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projekata (IFAD)	1.726.000,00€;
3. sprovođenje mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje	286.557,69€;
4. sprovođenje mjera zdravstvene zaštite životinja	2.038.513,44€;
5. sprovođenje fitosanitarnih mjera	179.058,12€;

1. Sredstva za razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo

Sredstva za razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo opredijeljena su Ministarstvu u okviru opštih prihoda Budžeta funkcionalna klasifikacija 41101 – Program 16 002 – Poljoprivreda, Potprogram 16 002 001 – Podrška poljoprivredi, Potprogram 16 002 006 – Podrška ruralnom razvoju, Potprogram 16 002 007 i Program 16 004 – Ribarstvo.

a. Program 16 002 – Poljoprivreda

1.1.1 pozicija 4147 – konsultantske usluge, projekti i studije u iznosu od	180.332,12€;
1.1.2 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od	19.197.050,26€;
1.1.3 pozicija 4318 – ostali transferi pojedincima – staračke naknade u iznosu od	6.157.760,32€;

b. Potprogram 16 002 006 – Ruralni razvoj

1.2.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od	8.800.000,00€;
1.2.2 pozicija 4412 – izdaci za lokalnu infrastrukturu u iznosu od	1.444.000,00€;

c. Potprogram 16 002 007 – Agencija za plaćanje

1.3.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od	5.170.015,50€
---	---------------

d. Program 2532 – Ribarstvo

1.4.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od	950.000,00€
---	-------------

UKUPNO 1 (a+b+c+d): 41.899.158,20€;

2. Sredstva za kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projekata (IFAD)

Sredstva za kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projekata (IFAD) u iznosu od 1.726.000,00€ opredijeljena su Ministarstvu u okviru opštih prihoda Budžeta, funkcionalna klasifikacija 41101 – Program 16 002 Poljoprivreda, Potprogram 16 002 006 Podrška ruralnom razvoju, na poziciji 4412 – izdaci za lokalnu infrastrukturu, koja će se realizovati u skladu sa Sporazumom o finansiranju Projekta razvoja klastera i transformacije ruralnih područja u Crnoj Gori.

3. Sredstva za sprovođenje mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje

Sredstva za mjere bezbjednosti hrane i hrane za životinje u iznosu od 286.557,69€ iz opštih prihoda budžeta, a opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107) na Programu Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Monitoring bezbjednosti hrane

(programski kod 16 002 005 002), na izdatku 414-7 Konsultantske usluge, projekti i studije u ukupnom iznosu od 4.947,14€ (iz EU donacije izdvaja se iznos od 30.421,96€), a sredstva su namijenjena za sprovođenje projekta „Razmjena i prenos metoda i iskustava o uticaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu u državama jadranskog regiona“ (akronim projekta PEFMED Plus), koji se finansira iz Interreg MED programa) i na izdatku 4149 – Ostale usluge u iznosu od 281.610,55€, koja će se realizovati u skladu sa Programom mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje za 2022. godinu.

4. Sredstva za sprovođenje mjera zdravstvene zaštite životinja

Sredstva za zdravstvenu zaštitu životinja u iznosu od 2.038.513,44€ opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107), u okviru opštih prihoda Budžeta, Program Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Zdravstvena zaštita životinja (programski kod 16 002 005 003), na izdatku 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 2.038.513,44€, koja će se realizovati u skladu sa Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja za 2022. godinu.

5. Sredstva za sprovođenje fitosanitarnih mjera

Sredstva za fitosanitarne mjere u iznosu od 179.058,12€ opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107) – Program Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Upravljanje i administracija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (programski kod 16 002 005 001), ekonomska klasa 413-2 Materijal za zdravstvenu zaštitu za potrebe sprovođenja Programa fitosanitarnih mjera, iznos 5.820,00€ i Aktivnost Program fitosanitarnih mjera (programski kod 16 002 005 004) izdatak 4149 – Ostale usluge u iznosu od 173.238,12€ koja će se realizovati u skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2022. godinu.

UKUPNO I (1+2+3+4+5):

46.129.287,45€

Sredstva utvrđena ovom uredbom mogu biti uvećana iz sredstava podrške EU i to kroz IPARD II program za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja za period 2014-2020, i kroz projekat „Razmjena i prenos metoda i iskustava o uticaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu u državama jadranskog regiona“ PEFMED Plus koji se finansira iz Interreg MED programa za potrebe sprovođenja programa Programa mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje, kao i iz kredita Svjetske Banke „Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori“ (MIDAS 2) i kredita Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede – IFAD u skladu sa članom 9 Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, i izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja:

II. Donacije

– IPARD II Program	7.845.048,10€
– Projekat IFAD	325.000,00€
– PEFMED Plus	30.421,96€

UKUPNO II - Donacije:

8.200.470,06€

III. Kreditna sredstva

– Drugi institucionalni razvoj i jačanje poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2)	5.400.000,00€
– Projekat IFAD	1.372.000,00€

UKUPNO III – Kreditna sredstva:

6.772.000,00€

UKUPNO AGROBUDŽET (I+II+III):

61.101.757,51€

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška.
- Nisu vršene konsultacije sa krajnjim korisnicima Agrobudžeta – poljoprivrednim proizvođačima, stručnim službama i naukom, s obzirom na hitnost izmjena i donošenja propisa, a s obzirom da su iste izvršene prilikom donošenja Agrobudžeta, a ovom izmjenom nisu izvršene suštinske promjene, već samo povećan iznos podrške na postojećim mjerama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije programa (mjera agrarne politike) zaduženo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede jedinica za tehničku pomoć Ministarstva finansija i Nadzorni odbor MIDAS-a.
- Indikatori koji će pokazatelj uspješnosti sprovođenja mjera agrarne politike su broj poljoprivrednih proizvođača koji su korisnici mjera, broj grla i obradive površine koje su u sistemu subvencija, broj domaćinstava kojima je riješeno pitanje vodosnabdijevanja, kao i broj saniranih i izgrađenih puteva u ruralnim područjima.

Podgorica, 20.10.2022. godine

MINISTAR

Vladimir Joković